Ч. 181 (10.858). Львів, вівторок 17. серпня 1926. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З польських справ.

Тертя в лоні уряду. — Мін. Млодяновський про реорганізацію свого ресорту. — Стан безробіття. — Амнестія для малолітніх політичних. — Провірка польських вязниць?

Варшава, 14. серпня 1926.

„Курєр Поранни" містить вістку, з якої виходить, що позиція мін. Кльрнера в уряді не є надто сильна. Тертя в уряді спричинені головно його ріжними домаганнями, які годі зреалізувати. Всеж таки його становище не є наразі захитане.

В міністерстві внутрішних справ відбулася в суботу пресова конференція, на якій мін. Млодяновський виголосив промову про реорганізацію міністерства. Він підчеркнув конечність зміцнення самостійности референтів, начальників виділів і директорів департаментів, вказав на надто велике обтяження міністерства і підчеркнув, що нова реорганізація упростила адміністрацію і причинилася вже до персональних ощадностей у висоті около 10 прц.

В часі від 26. червня до 31. липня число безробітних у Польщі зменшилося на 23.450 осіб і виносило приблизно 264.730 безробітних. У звязку з тим зменшилося також число осіб управнених до причинків на 13.085, з чого на законодатну акцію припадає 3.986, а на наглу 9.099.

Небавком, як зачувати, видана буде амнестія для політичних вязнів. Торкатись вона буде тих молодих політичних проступників, що в дні оголошення судового засуду не мали ще скінчених 17 літ. Таких вязнів є тепер у Польщі около 40. Амнестія буде проголошена після повороту з відпустки мін. Маковського.

Тут говорять, що організації інтелектуалістів у Франції й Англії роблять заходи, щоби в найкоротшому часі вислати до Польщі спеціяльні комісії для провірки польських вязниць і положення політичних вязнів. Ініціятива в цій справі спочиває в руках Ромен Роляна і Барбіса.

За постійне місце в Раді Союза Народів.

Берлін, 15. серпня 1926.

„Дайтше Тагесцайтунг" у передовиці відраджує німецькому урядові противставитися еспанським домаганням для осягнення постійного місця в Раді Союза. Инакше з Польщею. Польща хоче ввійти до Ради, щоби ослабити ініціятиву Німеччини для ревізії договорів і для здобуття дійсного рівноуправнення з иншими народами. Польща як член Ради хотілаб змобілізувати впливи Союза на свою користь, щоби рятуватися перед економічною катастрофою та щоби не допустити до змін на німецько польській границі. Ніякий німецький уряд не може приклатсти руки до того.

Становище Швеції.

„Фосіше Цайтунг" повідомляє зі Штокгольму, що Швеція дальше противиться, щоби кому иншому, крім Німеччини, признати постійне місце в Раді Союза Народів. Подібно заявив тепер шведський мін. Екман одному данському журналістові.

Становище Англії.

У льондонських політичних колах не вважають можливим, щоби поза Еспанією котрась держава могла одержати постійне місце в Раді. Щодо Польщі реорганізаційна комісія Ради не моґтиме віднестися позитивно коли Польща дальше домагатиметься постійного місця в Раді. Англійські політ. кола сподіються, що Польща не робитиме труднощів і порозуміється на иншій основі, як постійне місце в Раді.

Програма Союза Народів.

Женева, 15. серпня 1926.

Провізорично усталено денний порядок нарад 44. сесії Союза Народів, що відбудеться 2. вересня: 1) рапорт постійної мандатової комісії про працю 9. сесії (реф. Швеція), 2) рапорт фінансового комітету (реф. Бельгія), 3) санація фінансів Австрії (реф. ген. комісар), 4) санація фінансів Мадярщини (реф. ген. ком.), 5) рапорт економічного комітету (реф. Бельгія), 6) басейн Саари, рапорт комісії про конечні засоби для забезпеки транспорту і транзиту на місц. залізницях (реф. Італія), 7) письмо і меморіял сойму міста Клайпеди (предст. Уругваю), 8) пропозиції предложені приготовній комісії для конференції роззброєння урядами: Фінляндії, Франції і Польщі (реф. предст. Чехословаччини).

Наслідник Каменєва.

Варшава, 15. серпня 1926.

З Москви повідомляють, що члена центрального комітету екзекутиви Нікояна іменовано на місце Каменєва народнім комісарем для торговельних справ.

З болгарсько-югославянського пограничя.

Білгород, 14. серпня 1926.

Прийшли вісти зі Скоплє, що в четвер відділ Болгарів під проводом Петра Аскова перейшов югославянську границю, а стративши опісля в густій мряці напрям, наткнувся в місцевости Доброполє на югославянську граничну сторожу. Між обома відділами вивязалася стрілянина, що тягнулася цілу ніч і найблизчий день. Вечером болгарський відділ завернув, лишаючи двох забитих. По югославянській стороні впав один жовнір зі сторожі. В Білгороді панує з того приводу нервовий настрій.

Англійські вуглекопи вертають до праці.

Льондон, 15. серпня 1926.

Вчора вуглекопи почали самочинно масово вертати до праці. В окрузі Мавнтшир і в околичних місцевостях вернуло вже до праці около 70.000 робітників. У півн. Валії більшість шахтярів працює вже давно. Робітники приступають до праці на умовинах 8-годинного дня праці, або 48 годинного тижня праці. Дійсно праця триватиме около 9 год. денно за виїмкою суботи, коли то праця триватиме лише 5 годин.

Секр. союзу вуглекопів Кук звернувся за посередництвом преси, щоби уряд наклонив власників копалень приняти мінімум платні в гірництві, оперте на заг.-краєвім порозумінні. Одначе Кук не годиться на проєкт продовження дня праці. Предкладає відбути конференцію з представниками шахтярів у справі дня праці та для обговорення реформ у гірництві.

Ліквідація повстання в Сирії.

Льондон, 15. серпня 1926.

З Бейрута повідомляють, що розбито 5000 повстанців, які займали одно з передмість Дамаску. Більшість повстанців відійшла до своїх родинних сіл. Лише невеликі гуртки борються ще дальше під проводом непримиримих вождів. У півн. Лібаноні приверненo нормальне життя. Постепенно зачинається правильне життя також і в півд. Лібаноні. Тепер можна вважати повстання майже зліквідованим.

Кемаль баша султаном!

Берлін, 15. серпня 1926.

Повідомляють із Царгорода, що зачувати, будьто би президент турецької републики Мустафа Кемаль задумує приняти титул султана. Задумують вислати до одної з західних держав, правдоподібно до Франції, спеціяльну місію, яка мала би розслідити, яке становище займе Франція до довищої зміни турецької конституції.

Польсько-нім. торг. переговори відложені.

Берлін, 15. серпня 1926.

12. ц. м. відложено польсько-німецькі торговельні переговори до дня 28. вересня ц. р. Досі передискутовано справи, звязані з управильненнями фізичних і правних осіб на території обох держав. Обі точки погляду точно сконкретизовано, що повинно влекшити узгіднення невирівняних досі становищ обох сторін.

Також між Німцями „небувала шпигунська афера".

Варшава, 14. серпня 1926.

Недавно переведено на Поморю численні труси у визначних німецьких громадян. Було також немало арештувань. Тодіж арештовано м. ин. секретаря нім. сенатора Гасбаха — Мартіна. З приводу тих ревізій та арештувань польська преса вдарила по випробованому звичаю у великий дзвін: відкрито, мовляв, небувалу розмірами шпигунську аферу... А тепер „Номерелєр Таґблят" повідомляє, що ціла вина арештованих в тому, що вони займалися статистичними обчисленнями польських горожан німецької національности з доручення Німецького Парляментарного Клюбу. В цій справі німецькі посли внесуть у соймі інтерпеляцію.

Три стадії.

Львів, 16. серпня 1926.

В змаганні привернути школі на українській території під Польщею її природний характер і справжній культурний зміст, а радше в змаганні реституувати знищене українське шкільництво — намічається три стадії. Перша — це вношення протестів і прохань проти самовільної й безправної переміни українських шкіл на польські по лінії бажань мін. Суйковського. Одначе вдоволитися цим хоч би у першій, вступній стадії — безумовно мало. Ясно, що колиб мін. Суйковський навіть позитивно ставився до тих протестів, в що є всі дані сумніватися, то це ще не є рівнозначне з реституцією українського шкільництва. Навіть додатня полагода тих протестів у створених умовинах булаб тільки формальністю, яка не перепинялаб процесу повної девастації шкільництва на українській території. Учитель-Поляк у формально українській школі, де наука деяких предметів ведеться **п о п о л ь с ь к и** (що по словам проф. Суйковського є „вершком цинізму"!), де обовязує внутрішнє й зовнішнє польське урядування, де вповні зберігається роздвоєння школи — це не направа відносин в шкільній ділянці, тільки деяка, наскрізь несутня переміна процесу упадку й розкладу шкільництва.

Формально українська школа під проводом шовіністично, ненависно негативно й зневажливо до дітей й окруження настроєного учителя-Поляка; формально українська школа під кермою інспектора, відпоручника і мандатаря „організації народової" — це не українська школа, тільки її заперечення, її антитеза.

Тому рівнобіжно з першою, вступною, протестаційною стадією мусить розвиватися друга, яку ми назвалиб **з м і с т о в о ю** стадією. Коли перша вміщується в кличі: **У к р а ї н с ь к а ш к о л а д л я у к р а ї н с ь к о ї д и т и н и!**, то друга під кличем: Український учитель для української школи! — є доповненням і утвердженням першої. Бо українська школа тільки тоді буде не формально, а справжньо й змістово, не по паперовим признакам, а по змісту і духові українською, коли в ній всі предмети будуть викладані по українськи (за винятком, очевидно, польської мови), коли будуть подавані відомости з історії й географії українського народу та взагалі українознавства, коли все урядування відбуватиметься на українській мові, коли на чолі тієї школи стоятиме учитель-Українець і коли шкільництвом кермуватиме інспектор-Українець.

З метою здобути ці осягнення — поруч протестів проти переміни української школи — повинні йти до компетентних державних чинників домагання в напрямі утвердження і забезпечення українського характеру шкільництва. І тут знову треба мати на увазі дві стадії: перша прохань, а радше представлень, а друга боротьби способами і засобами, які в даній хвилі будуть нам накинені. На всякий випадок наша постанова в добутті української школи для української дитини мусить бути тверда і непохитна. Ми не повинні зражуватися ніякими вступними невдачами чи диверзіями противника в роді якоїсь „шпигун-

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 383/26/2. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej I Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 177 (10.854) z dnia 12 sierpnia 1926 pod tytułem: „Czynnyk umowoji kultury", a) między słowami „wpływiw" a słowami „Szkoła", b) między słowami „okrużenja" a słowami „Nawit", c) między słowami „duch" a słowami „Ce posyłennja" zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) ust. karnej, uznał dokonaną w dniu 11. sierpnia 1926 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 494 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 r. i zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 12. sierpnia 1926 r. Hawel

2) Торговельна школа при школі деревляного промислу.

VII. Жіночі торговельні школи.

32) Львів.

Відділ торговельний при жіночій державній школі, вул. Зелена ч. 8. Наука тревае 3 роки. Умови приняття: 14 літ і 3 кляси середньої школи та вступний іспит з польської мови, рахунків і геометрії.

33) Перемишль.

Торговельна жіноча школа, вул. Дворського ч. 75.

VIII. Доповнюючі торговельні школи мужеські і коедукаційні.

34) Львів.

Доповнююча торговельна школа при Торговельній Академії, вулиця Скарбківська ч. 39. Наука тревае 3 роки. Умови приняття: 11 літ і 2 кляси середньої школи або 4 кляси народньої.

35) Львів.

Однорічний торговельний курс для друкарської молоді, вул. Францішканська ч. 9.

36) Львів.

Однорічний торговельний курс при торговельній школі Тов. „Просвіта", вулиця Корняктів ч. 1.

37) Перемишль.

Торговельний курс для дорослих при купецькій школі, вул. Дворського ч. 25. Курс тревае 1 рік. Умови приняття: 17 літ і 6 кляс середньої школи.

38) Станиславів.

Однорічний торговельний курс при мужеській школі Тов. „Торговельна Школа".

39) Львів.

Курс для абітурієнток при державній Торговельній Академії, вул. Скарбківська ч. 39. Наука тревае 1 рік. Умови приняття: 17—18 літ і скінчена середня школа.

40) Перемишль.

Однорічний торговельний жіночий курс, вул. Дворського ч. 25. Наука тревае один рік. Умови приняття: 15 літ і 4 народні кляси.

IX. Державні промислові школи.

41) Львів.

Державна Промислова Школа, вулиця Снопківська ч. 47. Ділиться на три основні відділи: 1) середні технічні школи, 2) реміснично-промислові школи, 3) фахові курси. До середніх технічних шкіл належать: а) державна школа дорогова, б) відділ електро-механічний, в) відділ артистичного промислу. До реміснично-промислових шкіл належать: а) школа майстрів будівельних з відділами для мулярів, теслів, каменярів, бетонярів, артистичних слюсарів, будівельних слюсарів та мебльових і будівельних столярів. До фахових курсів належать: а) 5-місячний вечірний курс для обслугуючих кітли й парові машини, б) півторамісячний курс для керманичів паровозів, в) 8-місячний вечірний курс для електромонтерів і електромеханіків, г) 8-місячний курс „Радіо" для радіотелеграфії і радіофонії, ґ) річний курс для інструкторок в килимкарському фаху.

Ближчих інформацій уділяє кожна дирекція школи.

Іван Бачинський.

Пресовий ланцюг.

На побільшення обему „Свободи"

зложили далі:

170. Д-р Микола Миколайчук, адвокат у Надвірній — 10 зол.;

171. Пігутова Юлія, Чортків — 5 зол. і кличе: Вп. Юрчинську Марію, Мироновичеву Наталію і Юлію Королеву в Чорткові;

172. о. Іванчук Микола, Іванчани — 5 зол. і кличе: о. Іванчука Семена в Козовій.

Дописи.

Зборів. (*Концерт у честь Т. Шевченка й Івана Франка. — Рідний спорт „кирині". — Дальте власну концертову салю!*). О скільки розходиться про містецькі прояви життя в повітовім містечку Зборові, то ті прояви, хоч слабі, та все таки помітні. Рік 1926 зазначився кількома аматорськими виставами, з яких деякі були зовсім удачні, і двома концертами в честь Т. Шевченка й Івана Франка. Оба концерти уладжено місцевими силами, вони дають доказ, що навіть при малій чисельности артистичних сил і мистецьких засобів можна осягнути гарні результати. Концерт Шевченка, даний заходами місцевих українських товариств при співучасти місцевого мішаного хору під батутою дир. Скібинського, мав кілька удачних моментів і, не дивлячись на трудніщі музичні композиції, перейшов під вокальним оглядом зовсім гладко. Слабшою точкою програми були декламації, а то дві діточі, до яких з уваги на вік виконавців годі ставити вищі вимоги, і одна мужеська, але відпала через... неприсутність декляматора. Шевченківський концерт без віддекламування Шевченкових поезій, це так мов обід без соли. Вступне слово про значіння Шевченка для української нації виголосив д-р Володимир Левицький. Оскільки концерт Т. Шевченка не перейшов міри пересічного провінціонального концерту, о стільки концерт в честь Івана Франка, устроєний рівнож старанням всіх місцевих товариств, — був для нас правдивим артистичним виром. У хорі брали участь місцеві інтелігентні сили, а провадив хор знаменитий дириґент п. Охримович, якому належиться тим більше признання, що занявся приготуванням концерту в часі свого короткого літного відпочинку, прибувши до Зборова зі Львова. Проби до концерту тревали ледви 2 тижні і за той час п. Охримович своїм тактом та енерґією зумів перетворити хор, що складається з самих пересічних співаків, у знаменито дісціпліновану дружину, яка могла задоволити й найвибагливішого знавця співу й музики. Комітет свята, учасники хору і публика оцінили по заслузі зусилля п. дириґента й устроїли йому підчас концерту симпатичну овацію. І цим разом не дописали декламації, бо діточа декламація була з природи річи слаба, а мужеська („Каменярі") виголошена без належного патосу. Вступну промову виголосив д-р Стефанишин, зясовуючи в ядерний спосіб значіння Івана Франка для цілої Соборної України, особливож для Галичини. Свято, як у нас — на жаль — надто часто буває, не обійшлося без супроводу часто рутенських виступів деяких наших місцевих політиків. Деякі ультра-демократи аґітували проти участи в концерті, тому, що його, мовляв, устроюють клерикали й „аристократи". Ті ж самі люде інспірували в „Гром. Голосі" допис, що місцевий парох о. В. Кулик не хоче допустити до концерту в честь Франка. Скілько в тім правди, видно з того, що п. Іван Охримович, працею якого концерт міг відбутися, є шваґром о. Кулика, а в хорі крім нього брали участь п. Куликова, дві її сестри і двох дальших кревняків, отже хор складався в значній части з родини о. Кулика. Істнує у нас високо розвинений спорт „кирині" і в тім спорті ми, Українці, моглиб побити всі світові рекорди! Має той наш рідний „спорт" і свою знамениту дружину в Зборові. Концерт відбувся у власній салі Кружка У. П. Т. Саля дуже мала і на концерти й вистави невідповідна. Місцеве громадянство повинно доложити всіх старань, щоб велика концертова саля, яка стоїть невикінчена в домі Кружка У. П. Т, як найскорше була придатна до публичного ужитку.

Стрий. (*Санітарні відносини. — Утраквістична ґімназія*). Санітарні відносини в нашім місті й повіті нижче всякої критики. Від весни лютує епідемія к р а с у х и, д и ф т е р і ї і к о р у, а з літом загостила ще й ч е р в і н к а. По деяких селах, нпр. в Угорниках, п о л о в и н а д і т в о р и в ж е в и м е р л а! Побіч дітей хворіють на красуху також старші й у них перебіг недуги майже без виїмків смертельний. З доокола лежних сіл зайшла епідемія і в саме місто. У так званих касарнях, де за Австрії містилося військо, а в часах війни найшли притулок бездомні родини бідноти з міста та повіту — правдиве пекло! Красуха, дифтерія, червінка і т. п. збирають обильне живо. Нема способу зарадити цій катастрофі, бо з огляду на переповнення тих касарень не може бути й думки про ізолювання недужих від здорових. Требаб великої енерґії та деяких коштів, щоби здержати дальше лютування цих епідемій. На жаль, покликані до цього установи (староство і маґістрат) ані в думці не мають занятися їх поборюванням. Конечно требаб уладити епідемічний шпиталь. Але маґістрат вимовляється недостачею гроша. Треба знати, що Стрий — це одно з богатших галицьких міст. Де діваються гроші, ніхто не знає. Міська рада давно вже не функціонує. На її місці панoшиться наказний урядовий комісар, а він дбає про все инше, тільки не про життєві потреби міста. В місті бруд взірцевий. Каналізації ні сліду. Про водопроводи ні гадки! Люде пють лиху підшкірну воду, в якій з огляду на недостачу каналізації міліярди бацилів. Не диво, що всякі епідемії загніздилися. Найвищий час, щоб само населення міста заінтересувалося міською господаркою та всякими недостачами її, в першу чергу на санітарнім полі. Треба мобілізації публичної опінії, треба натиску її на тутешню владу та маґістрат! Крайна пора дати тим панам почути, що далі так господарити не вільно. — Побіч істнуючої від давна ґімназії з польською викладовою мовою були у нас паралельні кляси з українським навчанням. З часом повстала так ціла українська ґімназія з окремим управителем та учительським збором. За злопамятних часів Грабського переведено злуку обох ґімназій „pod jeden dach", окрему управу української ґімназії зліквідовано, учительський збір перемішано й заведено в українських клясах утраквізм. В цей спосіб зникла українська ґімназія, а лишилася тільки польська з рівнорядними утраквістичними клясами. Теперішний польський міністр освіти Суйковський обіцював положити кінець безглуздому утраквізмові. З цього повинні скористати батьки, що їх діти морочаться в утраквістичних клясах та енерґійно зажадати р е а к т и в у в а н н я у к р а ї н с ь к о ї ґ і м н а з і ї. Цю акцію повинен взяти в свої руки місцевий кружок Рідної Школи. Загалом на адресу місцевого кружка Р. Ш. мусимо звернутися з покликом: Б і л ь ш е е н е р ґ і ї! Більше енерґії потрібно управі цього Кружка не тільки назовні до таких акцій, як в горі згадана, але здаллсеб і внутрі суспоти починаючи одиниць, котрі — на жаль — не мають зрозуміння, що школи У. П. Т, се не якесь їх приватне підприємство, в котрім можуть радитися по своїй волі, тільки громадянські інституції, в яких треба більше громадського почуття, а менше фельдфеблівських примх. Якби управа стрийського Кружка У. П. Т. здобулася на більше енерґії, не булоб таких фатальних пригод, щоб задля примхи й особистої нехіти одиниці — віддалювано українські кваліфіковані учительські сили (приклад п-ні М.), щоб на їх місце покликувати Польки! З новим шкільним роком мусить і це бути направлене. — *Стриянин.*

Всячина.

Воші в музеях. Провірка в ленінградських нічних кватирах виявила, що відносини в тих кватирах не мають собі нічого рівного в світі. А саме лікар, що був приділений до провірної комісії, ствердив, що ті кватири є такі завушені, що тіло одного мешканця кватир витримує далеко більшу скількість вушей, як це досі уважала за можливе наука. Досі обчислювано, що тіло одної людини може витримати найбільше 7000 вущей. Тимчасом в Ленінграді є в нічних кватирах люде, що витримували до 10.000 ріжного роду вущей! Цим інтересним з наукового боку фактом зацікавилися наукові кола. Сорочку і плащ одного мешканця такої кватири забрано до ґігієнічного музею в Ленінграді, а сорочка иншого такогож нещасливця, очевидно після відповідної дезинфекції, помандрувала аж до музею Пастера в Парижі. Кватири були до тої міри завушені, що при дезинфекції їх мешканців треба було стягати вуші лопатами.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Косевського у складі 30 осіб виступає:

Вівторок 17.VIII. Хоростків.
Середа 18.VIII. Хоростків.
Четвер 19.VIII. Теребовля.
Субота 21.VIII. Грималів.
Неділя 22.VIII. Грималів. 193 7-7

В приватній жіночій ґімназії Кружка УПТ. в Коломиї відбудуться дальші вступні іспити до І. і вищих кляс дня 30. і 31. серпня. Поправчі іспити рівнож в тих днях. Початок шк. р. дня 1. вересня. — Дирекція. 243 2-3

До відновленого й поширеного (до 60 місць) у новім будинку Інститута СС. Василіянок у Станиславові приймається на удержання учениці місцевих шкіл, (головно ґімназії, семінарії і народньої школи.) Опіка, (відповідний провід), поміч в науці, фортепян (забезпечені). Кошти удержання поміркованні (не висші від приватних станцій). В (нар.) 7. кл. школі вправ і на І. та IV. курсі семінарії є ще вільні місця. Заведення має права державних шкіл. Зголошення вже приймається. Впис і вступний іспит 30. і 31. серпня 1926. р. 236 2—2

Управа приватної дівочої ґімназії У. П. Т. в Тернополі подає до відома, що додаткові вступні іспити до І. кляси відбудуться дня 31. серпня ц. р. о 8. год. рано, а до кляс II.—VII. в перших днях вересня ц. р. Шкільний рік зачнеться дня 1. вересня ц. р. 258 1—3

По широкому світі.

Реорганізація Ради Ліґи Націй не поступає ні на крок наперед. Бріян конферував уже з амбасадорами Еспанії, Польщі і Японії, але не договорився до нічого.

Число безробітних в Англії 2. ц. м. виносило 1,618 800. В тому самому часі 1905 року було в Англії 358 393 безробітних менше.

Населення Італії постійно зростає. Не диво, коли взяти під увагу, що в Італії є 20.000 родин, які мають по більше, ніж 10 дітей.

60 забитих і 100 ранених спричинила залізнична катастрофа біля Нагасаки в Японії. Там заломився в хвилі переїзду поїзду великий залізничий міст, що погребав під собою 160 осіб, з яких 60 витягнено мертвими.

Урожаї в СРСР. Вигляди на цьогорічні урожаї погіршилися значно. Алярмуючі вісти приходять з провінцій надволжських та уральських, де падали довго дощі, що наробили багато шкід. Натомісць на Україні, як і на північному Кавказі збіжа знищила посуха. На значних просторах СРСР далася в знаки також шаранча. В деяких округах і районах селяне вже тепер випродують худобу, бо передбачують неможливість прогодувати її в зимі із-а недостачі паші.

Майно Злучених Держав зростає постійно. Зі звідомлення федеральної торговельної комісії у Вашинґтоні виходить, що національне майно Злучених Держав збільшається річно на 50—60 міліярдів долярів. Загальна вартість краєвого майна виносила в 1925 р. 550 міліярдів долярів.

НОВИНКИ.

— Подорожіння почтової тарифи. Як ми вже повідомляли, з днем 1. вересня п. р. подорожіє значно почтова тарифа в Польщі. Підвишка торкатиметься листів, друків і пачок у таких розмірах: 1) Краєві листи; до 20 ґр. — 20 сот., понад 20 ґр. до 250 ґр. — 40 сот., понад 250 ґр. до 500 ґр. — 80 сот. 2) Краєві друки: від 1000 до 2000 ґр. — 60 сот. 3) Краєві пачки: ваги 10—15 кґ. — 3 зол. 50 сот., 15—20 кґ. — 4 зол. 50 сот. До кожної пачки без огляду на вагу обовязує доплата 10 сот. Крім цього при кожному переказі без огляду на висоту обовязує доплата 5 сот., а при кожній депеші — 10 сот. Закордонна тарифа: Звичайні листи до 20 ґр. — 40 сот., за кожних дальших 20 ґр. — по 20 сот. (Листи до Австрії, Чехословаччини, Румунії і Мадярщини до 20 ґр. тільки 20 сот.). Картки за границю — 25 сот. (до вище поданих — 20 сот.). Листи „express" — 80 сот., поручені — 40 сот.

— В справі убивства Романа Венклера в поліційних арештах у Львові ведеться дальше слідство. Вийшло на яву багато подробиць його трагічної смерти. Стверджено, що він помер наслідком зломання йому 22 ребер і змасакрування цілого тіла. Після завішення в службі двох ключників (Казора і Коханого) завішено ще в урядуванні секретаря поліції Коренського, управителя арештів. Комісія ствердила цілий ряд його провин і різних занедбань. Ходять чутки, що вбивство Венклера було актом особистої помсти одного з комісарів поліції, якого пок. Венклер нібито зневажив. Дотеперішній вислід слідства держать в таємниці.

— „Oburzająco wysoki procent." Так пише „Слово Польске" про статистику українських учителів у східно-галицьких повітах, подану свого часу в „Ділі" й обурюється, що у львівській кураторії є тепер на 8.684 учителів Поляків „аж" 2.966 Українців. Цей більше як мізерний відсоток українських учителів на українській національній території, що є хіба одним поличником для польських шкільних властей у нашому краю, є для маняків зі „Сл. П." „обурюючим"...

— З постійної хроніки. Професорові університету Романові Барончові вкрав учора невислідженний злодій з кишені камізельки на пл. Сольських золотий мужеський критий годинник разом з золотим ланцюжком вартости 300 зол. — Візникові з Роздолу Діямандові, що стояв з фірою при вул. Жовківській, вкрадено 4 боксові шкіри варт. 250 зол. — Варт. Хмельовському (Гавснера 15) вкрадено портфель з 50 зол. і леґітимацією, виставленою шкільною кураторією. — З будки з цукрами Пепі Феллер (пл. Голуховських) украв незнаний злодій чоколяду варт. 120 зол. Позатим кілька дрібніших випадків крадіжей. Все те вислід одного дня.

— Сільські злодії перед судом. Микола Саврас з Каменоброду, пов. Городок, зорґанізував з початком ц. р. гурток злодіїв. Його банда мала кріси, револьвери, ножі й коли і нападала ночами на чужі комори, стайні і стодоли, крадучи коні, свині, збіжа, убрання і т. д. Пошкодованих тероризовано і примушувано мовчати, так, що шайка могла довго гуляти безкарно. Вкінці поліція виловила злодіїв і цими днями станули вони перед трибуналом карного суду у Львові під проводом ради. Макуха. Вислід був такий, що Саврас дістав 9 місяців, Попадик 9 місяців, Гazда 8 міс., Дідух 7 міс. тюрми. Дальші члени шайки, а саме Годій і Гуль, яким доказано тільки по одній крадіжи, дістали по 2 місяці. Їм відложено кару умовно на 2 роки.

— Зразковий „заповідник" Т. Шевченка в Каневі. „Вісти" повідомляють, що сільсько-господарський науковий комітет України вислав до „заповідника" (зразкове господарство) ім. Т. Шевченка під Каневом окрему наукову експедицію, що має прослідити докладно територію „заповідника". Вона обіймає 2.000 десятин простору. Провіривши докладно природні умови і дані для плекання зразкових культур „заповідника" і лісостепу взагалі, комісія накреслить докладний стан його використовування на будуче.

— Американські інжиніри на Дніпрельстані. На ту територію, де мають будувати великанські електрівні над Дніпром, приїхало дві групи американських інжинірів із фірми Купера. Разом є 15 інжинірів, що детально прослідкують місцевість, де має початись будова Дніпрельстану. Свою роботу почали вони ще 26. VII. і провірюють на місці всі виготовлені професором Александровим проекти будови.

— Бельгійські робітники в Києві. В Києві була дня 27. VII. делеґація бельгійських робітників. Делеґацію зустрічали з великою парадою, з оркестрами походами і т. п. Метою делеґації познайомитися з теперішнім господарським положенням СРСР., а зокрема з раданським промислом.

— Ucrainica. „Праґер Прессе" з 7. ц. м. у відділі „Славянська Хроніка" містить дві більші замітки з українознавства: про другу часть праці д-ра Степана Рудницького „Основи землезнання України" і про збірне видання Всеукраїнської Академії Наук п. з. „Київ та його околиця в історії і памятках", що вийшло під редакцією М. Грушевського.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Переміна матерії.

Мій товариш з давна терпів на всілякі недомагання й недуги, які тільки можуть навістити злеплативого урядовця. Діставав завороти голови так, що малощо не заручився; боліло його в середині, хоч мешкав на краю міста; пускалася йому часто кров з носа, хоч майже ніколи не був пяний; мав синя и під очима, хоч по більшій части не вдавався в бійку; боліли його вуха, хоч не був жонатий; і вкінці кололо його в грудях, хоч дихав тільки львівським повітрям.

Назбирав пару золотих і рушив з ними до лікаря.

— Вам треба переміни матерії, сказав лікар, оглянувши пацієнта. — Змініть повітря і харч і спосіб життя, а певно подужаєте.

Не дуже вірив у лікареві слова, але всетаки більше, як сам лікар.

Діставши відпустку, виїхав до Косова в лічницю, де переміняють матерію.

Лічення в тій лічниці було ще більше просте, як фінансова калькуляція її власника. Тривало воно місяць і розкладалося на 10 днів цілковитого, 10 днів частинного голодування і 10 днів недоїдання. А щоби число десять було всюди заховане, кожний день коштував у лічниці десять золотих.

Цілий місяць мій товариш не давав про себе знати. Видно хотів на той час порвати всі звязки, які ще самі від себе не порвалися.

Але по місяцеві стрінув я його. Блідий, марний, як і був перед тим, але з помітно поправленим апетитом і гумором.

— Ну?! Якжеж там переміна матерії.

— Знаменито! Чую, що перемінився на зовсім нову істоту! — відповідає, пожираючи сиру головку капусти.

— Що ти... сиру капусту?!

— А щож?! Ми в лічниці ще не таке їли! Листя з дерев, кропиву зпід плота.

— Як же це?

— Там, бачиш, прикладають зовсім новий спосіб лічення.. Приїхав я туди і зразу почали мене морити голодом. Мало не збожеволіє чоловік. Але згодом привикне. Зрештою в городі є липи, берези, каштани, а попід пліт хабазя скільки душа запрагне. От як зголоднієш, тоді лізеш чи на дерево, чи де в куток і погодуєшся. Ясно, що все крадьком, бо якби лікар заглянув, зараз пять золотих кари. Але деколи, то й на кару не звертаєш уваги. Таке тріває цілих десять днів. Других десять днів дістаєш уже кропивяну зупу з грисом, що неділі посолену. Тоді тебе беруть уже й до роботи. Копаєш на городі, возиш землю або воду з криниці і т. н.

В третій декаді то харч вже зовсім поправляється. Що свята і неділі бараболі, а то часом і каша навіть. Правда, більше праці є, бо мусиш рубати ще й дрова до кухні й оббирати бараболю, але це все для здоровля.

— І в той спосіб переміняють там матерію? — підсміхаюся.

— Очивидно! Кажу тобі, стаєш зовсім инакшою істотою.

Я спочутливо глянув на мого товариша. Деж ті сліди переміни?! Який був, такий є... Та ні!... Так правда. Він став зовсім инакшою істотою.

Я аж тепер замітив, як сильно за той місяць виросли в нього вуха.

Галактіон Чіпка.

Дещо про професійні школи.

(Докінчення.)

IV. Школи мистецького ткацтва, гафту і т. и.

12) Дубиця на Поліссі.
Реміснича школа з відділами: ткацьким і кошикарським.

13) Глиняни, воєв. львівське.
Державна ткацька школа.

14) Чижне, воєв. станиславівське.
1-річний курс коронкарства.

15) Яворів, воєв. львівське.
1-річний курс коронкарства.

16) Каньчуга, воєв. львівське.
1-річний курс коронкарства.

17) Кросно, воєв. львівське.
Ткацька школа, 3-літній курс.

18) Львів.
Центральна кошикарська школа (коедукаційна), вул. св. Зофії ч. 1а.

19) Рудник, над Сяном.
Кошикарська школа, 3-літній курс.

20) Рівне.
Державна кошикарська школа.

V. Драматичні й музичні школи.

21) Львів.
Музичний Інститут ім. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 3.

22) Львівський Музичний Інститут, вул. Собеського ч. 4.

23) Драматична Школа Львівського Музичного Інституту, вул. Собеського ч. 4.

VI. Торговельні школи й курси.

25) Львів.
Торговельна школа Тов. „Просвіта", вул. Корнияктів ч. 1.

26) Білгорай, воєв. люблинське.
Торговельна школа білгорайського комунального союзу, вул. Косцюшка ч. 184.

27) Холм, воєв. люблинське.
Державна торговельна школа, вул. Люблинська ч. 13. Наука тріває 3 роки.

28) Ковель, воєв. волинське.
Торговельна школа тов. учителів середніх і вищих шкіл.

29) Львів, вул. Скарбківська ч. 39.
Торговельна Академія і Курс Абітурієнтів.

а) 4-клясова Торговельна Академія.

б) 1-річний курс для абітурієнтів середніх шкіл.

в) 3-клясова торговельна доповнююча школа.

Умови приняття: ad а) 4 кляси гімназійні або 7 клас народньої школи і вступний іспит з польської мови, альгебри і рахунків; ad б) іспит зрілости середніх шкіл; ad в) 5 клас народньої школи.

Наука тріває: ad а) 4 роки, ad б) 1 рік, ad в) 2 роки.

30) Перемишль, воєв. львівське.
Торговельна Школа, вул. Дворського 25.

31) Станиславів.
1) Торговельна школа Тов. „Торговельна Школа".

ської" афери чи чогось подібного, а простолінійно і твердо змагати до наміченої мети.

Маємо надію, що ці наші замітки візьмуть на увагу всі наші громадянські чинники та — внісши в них може деякі корективи практичного характеру — підуть на шлях їх безкомпромісового здійснення.

Коли ми говоримо про конечність реституції українського шкільництва, то — розуміється — маємо на приміті не лише шкільництво всенароднє й середнє, але й шкільництво ремісничо-професійне. Досі все ремісничо-професійне, мистецько-виробниче та хліборобське шкільництво на українській території під Польщею є виключно польське з виразною тенденцією: 1) замкнути вступ Українцям до тих шкіл і 2) приймати їх лише в такій мінімальній кількости, щоби їх можна спольонізувати. Не професійна наука, не наглядне знання в напрямі кваліфікованости, не двигнення народнього господарства, не розвиток народнього мистецтва, але перекабачування учнів-Українців, вбивання їх національного почування, насаджування викривлюючої душу польськости, — ось завдання тих шкіл. З огляду на те в орбіту нашого зацікавлення мусить увійти професійне шкільництво і то тепер більше, як колинебудь. Те шкільництво повинно бути українським в повному того слова розумінні, воно повинно бути вповні приноровлене до потреб і вимог тісї маси, на якої національній території воно находиться.

Тому стаючи на шлях оборони душі молодого покоління й потреб та вимог українського народу в шкільній ділянці, мусимо до всенароднього й середнього шкільництва додати боротьбу за професійне шкільництво, мусимо до нього привязувати особлившу вагу.

Третя стадія боротьби за українське шкільництво — це змагання повного й безастережного порядкування ним і направлювання по лінії інтересів української нації. Третя стадія — це змагання до повного опанування шкільництва всіх ступенів, всіх типів, всіх розрядів — від найнижчого до найвищого. Та здійснення цього змагання тісно вяжеться з основною зміною політичного положення українського народу, входить в обсяг наших політичних здобутків.

Ф. Ф.

Боротьба в компартії.

Її відгуки на Україні.

Орган харківського уряду „Вісти" з 5. серпня приносять передову статтю, присвячену внутрішньо-партійній боротьбі під скромним заголовком „Проти небезпеки розколу".

„Можна вважати — пишуть „Вісти" — що за короткий час після липневого пленуму ЦК КП(б) лице нової опозиції виявилося остаточно. Тут і „ліві", що в усі інтернаціональні дзвони дзвонять про глитайське й націонал-комуністичне переродження партії радянського пролетаріяту, тут і „робітнича" опозиція, що пропонує скасувати Комінтерн та Профінтерн і видати з головою нашу державну промисловість, ці „підприємства послідовно соціялістичного типу", закордонному капіталові. Ті, що так ретельно допомагали ленінському осередкові партії боротися з Троцьким у 1924 р., тепер самі зріклися основ ленінізму і зійшлися з яскраво антиленінською, ліквідаторською „робітничою" опозицією, зійшлися на платформі троцкізму. Ледви чи можна уявити собі щось більше безпринціпове, як цей протиприродний бльок. Ми вже мали нагоду зазначити, що нова опозиція, так одноцушно відкинута активами, організаціями й великими осередками по підприємствах, є явищем просто і тільки хоробливим, позбавленим всякої соціяльної бази під собою. Та треба знову сказати, що **небезпеки від цього хоробливого явища в наших умовах непу й капіталістичного оточення применшувати ніяк не можна**".

Далі обговорюють „Вісти" в тійже статті становище Центрального Комітету КП(б)У до опозиції. В тій справі відбулося позачергове пленарне засідання Центрального Комітету. На ньому скваліфіковано роботу опозиції „як велитенський злочин проти партії, робітничої кляси і всього міжнароднього пролетаріяту".

„Кожному ясно — пишуть від себе „Вісти" — до чого міг би довести розкол (так немов би нічого ще не було! — прим. Ред.). Цитуємо за Бухаріном думку Зіновєва на цей предмет, коли він ще був ленінцем, — з 11. грудня 1924: „Ми не можемо дозволити роздвоєння партії, бо тим ми дозволимо роздвоєння держави. От чому питання про угрупування є питанням життя й смерти партії — і для радянської системи, додасть кожний партієць-ленінець, та й взагалі свідомий пролетар. З огляду на просто неймовірну безпринціпність опозиційного бльоку, ніяк не можна бути певним, що він спинить свою розкольницьку роботу. Тому питання боротьби проти небезпеки розколу само собою виходить на перший плян".

Як виглядає ця боротьба, ми знаємо. Вона звязана з репресіями та арештами членів опозиції. На Україні представляє собі Ц. К. КП(б)У. ту роботу в той спосіб, що на перший плян висуває працю „розяснення постанов пленуму серед найширших мас членів партії". Попри те кладе в своїх постановах велику вагу на „втягання робітничих мас у радянське будівництво", на „підвищення заробітної плати, але не на демагогічний фасон опозиції", на „поліпшення роботи серед бідноти, наймитів та КНС" (з того виходилоб, що вона була занедбана, і аж під напором опозиції починають її „поліпшати"), а далі — і це цікаве для нас — на „**потребу енергійного здійснення в життю ухвалених попереднім пленумом заходів у царині національної політики і українізації**". Крім того пленум звернув ще особливу увагу „на виховавчу роботу в партії і **на запровадження внутрішньо партійної демократії**".

Шодо цеі останньої постанови про „демократію", то опозиція є нічим иншим тільки випливом „внутрішньо-партійної демократії" і згідно з принціпами демократизму обстоює свої політичні погляди та позиції. Та діло в тому, що партійна більшість розуміє ту „демократію" инакше. В її поняттях той поступає згідно з принціпом „внутрішньо-партійної демократії", хто не має власної думки і не сміє її мати, а вірить свято у непомильність „Політбюра". Ось що пишуть про той предмет „Вісти":

„Справа в тім, що опозиція веде свою роскольницьку роботу як раз під прапором партійної демократії. Тимчасом — це величезне лицемірство (sic!), бо опозиція використовує **недемократичні** способи боротьби за свої погляди в рямках партії, а працює підпільно, поза спиною партії".

Загально всі повищі постанови, що не є зрештою ніякою новиною, і які стереотипно приймають на всіх теперішніх партійних і инших нарадах, принято тим разом з особливим натиском тому, бо за вміщені в них принціпи бореться опозиція. Вона твердить, що ті постанови були на папері, але нема їх у практиці.

Та всеж між принятими, чи там особливо підкресленими постановами Ц. К. КП(б)У є одна, за реалізацію якої опозиція Зіновєва не дуже побивається, і за яку не наставляє грудей на небезпеку. Маємо на увазі постанову про „енергійне здійснювання національної політики і українізації".

Цю справу підкреслив останній позачерговий пленум Ц. К. чи не тому, щоби тим ослабити опозицію на Україні не тільки в очах партійників, але також в очах українських національно-свідомих мас і тим самим приєднати й усі українські позапартійні кола для теперішньої правлячої партійної більшости. Зіновєв це засліплений інтернаціоналіст, що до всього підходить зі становища інтернаціоналізму, до національної політики не прикладає великої ваги. Для нього краще булоб усю ту енергію, яку зуживають, наприклад на Україні для дерусифікації, зужити для підготовки світової пролєтарської революції та до приспішення моменту пролєтарської диктатури на всій земській кулі. Теперішня партійна більшість мабуть тим сильна, що вона має піддержку і в національних меншостях СРСР завдяки своїй політиці. Досить згадати, що ідейним провідником тої більшости є Сталін, Грузин по національности. Отже Сталін контра Зіновєв. Представник територіяльної нації проти представника нетериторіяльного народу Жида Зіновєва. Це теж має деяке, бодай символічне значіння!

На церковному фронті.

Поділ „впливів".

Польські церковні й адміністраційні власти віддавна ведуть деструктивну кампанію у відношенні до православної церкви. Нічого не помогла славна „автокефалія" православної церкви, переведена Ст. Грабським через рабського митр. Діонізія. Підчиненням обезсиленої православної церкви польській політиці не вдоволилися польські чинники. Поклавши непереходимий мур для уніятної (греко-католицької) церкви, не лише при допомозі адміністраційної влади, але і в конкордаті польського уряду з римською курією, польські політики почали розсаджувати прав. церкву при помочі специфічної „польської унії". Одночасно польське міністерство освіти спряглося з Москалями з митрополично-правосл. консисторії, щоби не допустити **української** мови до богослужень в прав. церкві.

Таким чином наступив деякий поділ впливів. Обезсилена прав. церква погодилася nolens-volens на розклад при допомозі „польської унії", задержуючи панування російськости в прав. церкві на некорсть Українців, які становлять єгов визнавців тієї церкви.

Польсько-národowa ціональна православна церква.

І було би до якогось часу все в порядку, якби прав. церква не спокусилася була на мимовільну диверзію у відношенні до воюючого польського католицизму, якому постановлено незначно підставити ногу. Сталося це через приєднання оо. Гушна і Петрушки до прав. церкви.

Крім офіційного, упривілеєного латинського костела істнує на польській національній території ще Польська Національна Церква, яка бере свій зачаток з Америки, а на якої чолі стоїть єпископ о. Бонькак. До цеї польської національно-церковної організації приєднався був о. Гушно, розійшовшись на містичному підкладі з римо-католицьким костелом. Одначе в р. 1924 р. о. Гушно увійшов у конфлікт з властями польської нац. церкви, вражений її протестантським еволюціонізмом. Він відколовся від польської нац. церкви і створив самостійну польсько-католицьку нац. церкву. Переслідуваний владою, бажаючи здобути легалізацію своєї церкви, приєднався 8. серпня ц. р. до правосл. церкви, зберігаючи повну автономію. Його церковна організація має дві назви — офіціяльну: польсько-нац. православна церква і внутрішню: польсько-катол. нац. церква. На основі умови тієї церкви з правосл. митропол. консисторією о. Гушно мав бути 15. ц. м. висвячений в єпископи. Одначе ненадійно канцелярія св. синоду правосл. церкви розіслала до преси заперечення цеї відомости. Висвячення о. Гушна в єпископи відкладено на неозначений час, що вказувало би, що задумана диверзія стрінулася з аподиктичним: „nie pozwalam" уряду проф. Бартля. А це вже вповні вистарчає, щоби рабський митр. Діонізій налякався власної тіни.

Проти русифікації?

Урядові й півурядові чинники лякають митр. Діонізія ще й иншим страхіттям. Орган прем. Бартля „Глос Правди" за таку несубординацію і встрявання митр. Діонізія у „внутрішні справи" польських визнавців погрожує йому делікатно ні менше, ні більше, — тільки українізацією прав. церкви. „Глос Правди" пригадує, що 4/5 визнавців правосл. церкви в Польщі — це Українці і Білорусини. Москалів є дуже мало. Але вся єрархія лишилася російською.

„В її руках остало виховання молодого покоління правосл. священиків, в її руках є децизії щодо мови богослужень і проповідей, а навіть навчання релігії. В Польській Річипосполитій, як в російському цісарстві, церква далі є знаряддям русифікації. Cui bono це діється? — питаємо. Все населення домагається своєї мови в школі, але ми йому тієї мови не даємо — от так для спорту, от собі, щоби „пізнати пана". Єдино дика націоналістична вже не політика, але фантазія, якась розперізана ненависть до всього, що українське, якою визначався п. Грабський, може вияснити цю нечувану потворність. Влада мусить тепер з тим скінчити. Не хочемо відбирати прав Росіянам, одначе не хочемо в ніякому випадку дозволити на те, щоб винародовлювано мешкаюче в Польщі населення в користь чужої держави"...

Видно що диверзія митр. Діонізія сильно заболіла Поляків, коли „Глос Правди" погрожує Москалям взяти Українців в оборону перед русифікацією. Не знати лише, чи довго видержить в тій своїй постанові!

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Централбанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Дезертир чи розчарований ідейник?

Виступ російського комуніста з партії та його ревеляції.

Берлінський „Руль" приніс у числі 17[illegible] з 10. п. м. лист російського комуніста Якова Іллановича Бадіна, в якому він заявляє, що виступає зі складу Всесоюзної Комуністичної Партії більшовиків (В. К. П. (б). Причиною цього кроку Бадіна є розчарування в комунізмі, а з окрема його нинішніх реалізаторах.

„Весь пройдений мною шлях — пише Бадін — почав мене приводити вже від 1925 р. до пересвідчення, що устрій, який істнує в Росії, є погубний для всього людства, що в історії людства не було ще таких державних махінацій, які творять нинішні провідники російських комуністів. Ніколи в історії людства не було ще такого обманства, яким нині опутані робітники і селяне в Росії... Я, як бувший член партії, що знаю всю її ваготу, переконано заявляю, що світ не знає навіть сотої частини того, що нинішні її керманичі виробляють у Росії. Я не в силі довше жити недавним обманом і обманювати инших. Відбуваюча тепер внутрішньо-партійна гризня стала для мене останнім побудом і потрясла мене тим, що так багато крови пролито на дармо і що ще так багато може її пролятися в будучині. Заслонюючись іменем народу, ті люди борються за втримання в своїх руках влади і чим раз страшніше загострюють хаос в ділянці економічного життя в Росії. При таких відносинах я виступаю з партії і довше мовчати не буду".

Хто такий Бадін? Від 1917 р. він член компартії (партійний білет 2.38.190). Був уповноваженим полевим контрольором східнього фронту, комісаром управи формування військ туркестанського фронту, командантом особливого відділу туркестанського фронту, комісаром 42. стрілецької бригади, директором і комісаром мінеральних вод, начальником експедиції киргизько-туркестанського краю, представником сільсько-господарської кооперації в Китаю, а до того всього є почесним червоноармійцем за заслуги для червоної армії. Документ на почесного червоноармійця в „Рулю" навіть сфотографований. Як інвалід дістав він від ЦК. ВКП(б) дозвіл на виїзд за кордон СРСР на лікування. Приїхавши до Берліна опублікував цей лист і крім того написав заяву на руки Крестинського, більшовицького уповноваженого в Берліні, про свій виступ з партії. Заява надрукована в слідуючому числі „Руля".

З неї наведемо теж один з мотивів, що приневолили Бадіна до виступу з партії. „Перебувши — пише він — три місяці на селі та слідкуючи на кожному кроці за життям, я прийшов до переконання, що Росії загрожує повне знищення виключно завдяки теперішньому устрою і з теперішніми махінаціями. Управляючи підприємством зі сотнями робітників, я теж прийшов до висновку, що не можу довше виконувати такої трудної місії: одержувати десятки інструкцій партії, що зводяться до обману і брехні, з обіцянками, що будучина стане кращою в той час, коли десятки відповідальних робітників розтягають і розкрадають рештки досягнень Росії. Дякуючи такій політиці Росія гасне з дня на день і т. д."

Бадін заявляє, що буде далі демаскувати все те, що робить і чого допускається компартія, чи краще десяток її провідників на міліонах людей у СРСР. Чи направду з Бадіна промовляє розчарований ідейник, чи може амбітний авантурник, не знати.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Кольонізаційний фонд України.

Харківські „Вісти" з 28. липня ц. р. подають: Щоби виявити ресурси кольонізаційного фонду Наркомзем обслідував державний земельний фонд півдня України. Виявилося, що дійсна площа земельного державного фонду виносить там 1 міл. 875.806 гектарів. Цілий фонд розділено так: для переселення призначено 1,095.143 гект., з них ще вільної площі є 488.592 гектари. Для місцевого міжокружного населення призначено 350.592 гект., а решту приділено для Дніпрельстану й инших потреб. Наркомзем при розділі вільної землі буде придержуватись того, щоби з місцевого населення дістали землю ті, що мають заслуги перед революцією і що в часі громадської війни землі не дістали. Далі ту землю мають зужити також для розселення сіл, де помічається заплутаність земельних відносин на грунті малоземелля. Цей проєкт поділу вільних земель пішов на розгляд і до затвердження Ради Народніх Комісарів.